

Færdsel - Lille knallert (færdselslovens § 63, § 129, § 132 c og 133 a)

Version 17. september 2019

1. Overblik og tjekliste

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

3. Forberedelse

4. Jura

4.1. Indførsel af krav om kørekort til lille knallert

Ved lov nr. 479 af 23. maj 2011 om ændring af færdselsloven og lov om ungdomsskoler (Knallertkørekort og sanktioner ved ulovlig kørsel på knallert mv.) blev færdselsloven ændret med ikrafttræden den 19. januar 2013. Loven ændrede på en række væsentlige punkter reglerne for kørsel på knallert.

Loven implementerede bl.a. dele af tredje kørekortdirektiv ([Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv 2006/126/EF om kørekort](#)), og som en følge heraf blev der med lovens ikrafttræden indført krav om kørekort til stor og lille knallert og selvstændige kørekortkategorier til både stor og lille knallert - kategori AM.

Med loven blev der endvidere indført mulighed for at frakende retten til at føre lille knallert, udskydelse af retten til at erhverve førerret samt højere bøder og udvidet adgang til konfiskation.

4.2. Overgangsregler

Der stilles ikke krav om, at personer, som før den 19. januar 2013 havde ret til at føre lille knallert, erhverver ret til at føre lille knallert eller ansøger kommunen om udstedelse af et kørekort til kategori AM (lille knallert). Dette følger af [§ 7 i lov nr. 565 af 18. juni 2012](#) (Aldersgrænsen for førere af lille knallert), hvorefter kravet om kørekort for førere af lille knallert ikke gælder, hvis føreren er fyldt 18 år eller har erhvervet gyldigt knallertbevis eller kørekort til traktor (motorredskab) inden lovens ikrafttræden.

For så vidt angår den persongruppe, der inden lovens ikrafttræden havde ret til at føre lille knallert på grundlag af et [gyldigt knallertbevis eller et kørekort til traktor](#) (motorredskab), følger det af [§ 7, stk. 2](#), at de under kørslen skal have knallertbeviset eller kørekortet til traktor (motorredskab) hos sig.

Manglende medbringelse straffes med bøde, jf. § 7, stk. 3. Bøden svarer til bøden for overtrædelse af § 63, stk. 1, 2. pkt.

Overgangsreglerne indebærer endvidere, at disse personer bliver omfattet af kravet om kørekort, når knallertbevisets gyldighed udløber ved det fyldte 18. år, eller hvis de frakendes retten til at føre lille

knallert før det fyldte 18. år. Det samme gælder for personer, hvis kørekort til traktor (motorredskab) udløber eller senere bliver frakendt.

Kørekort til kategori AM (lille knallert) kan udstedes til denne persongruppe uden yderligere krav om køreuddannelse eller aflæggelse af køreprøve. Det følger af § 140 i bekendtgørelse nr. 886 af 15. august 2012 om kørekort.

For så vidt angår den persongruppe, der inden lovens ikrafttræden var fyldt 18 år, gælder der ikke noget krav om kørekort, heller ikke selvom de frakendes retten til at føre lille knallert ubetinget. For disse personer er der således ikke noget krav om, at de efter udløbet af frakendelsestiden i forbindelse med en ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert, ansøger kommunen om et nyt kørekort.

4.3 Forsøgsordning med speed pedelegs

Bekendtgørelse nr. 878 af 25. juli 2018 om forsøgsordning for speed pedelegs trådte i kraft den 1. juli 2018.

Ved en speed pedeleg forstås et to-hjulet motordrevet køretøj med pedaler, som kan drives ved pedalkraft alene, og som derudover er udstyret med en el-hjælpemotor, som kan drive køretøjet op til en hastighed på 20 km/t uden at pedalerne samtidig betjenes. El-hjælpemotoren må derudover afgive effekt ved hastigheder på op til 45 km/t, når køretøjets pedaler samtidig betjenes, jf. bekendtgørelsens § 1.

Se nærmere på Færdselsstyrelsens hjemmeside for beskrivelse af krav til en speed pedeleg.

Bekendtgørelsen om forsøgsordning for speed pedelegs er bygget således op, at færdselslovens regler, der finder anvendelse for cykel og cyklister, finder anvendelse for kørsel med speed pedeleg, jf. bekendtgørelsens § 3. Til dette udgangspunkt er fastsat en række undtagelser, jf. bekendtgørelsens §§ 4-11 og § 13. Det er Rigsadvokatens opfattelse, at sanktionsniveauet for overtrædelse af bekendtgørelsens § 4-11 og § 13 med speed pedelegs bør følge sanktionsniveauet for lille knallert, hvor minimumsbøden som udgangspunkt er 1000 kr., færdselslovens § 118 a, stk. 1.

Se Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet Færdsel - Cyklister og forsøgsordning med speed pedelegs, motoriseret løbehjul og selvbalancerende køretøj og motoriseret skateboard (færdselslovens §§ 49-50) for yderligere omkring forsøgsordning om speed pedelegs, pkt. 4.1.

4.4 Forsøgsordning med motoriseret løbehjul og forsøgsordning med selvbalancerende køretøj og motoriseret skateboard

Bekendtgørelse nr. 40 af 14. januar 2019 om forsøgsordning for motoriseret løbehjul og bekendtgørelse nr. 41 af 14. januar 2019 om forsøgsordning for selvbalancerende køretøj og motoriseret skateboard trådte begge i kraft den 17. januar 2019.

Ved et motoriseret løbehjul forstås et elektrisk drevet to-akslet køretøj med styr, som ikke er udstyret med en siddeplads og pedaler eller lignende. Køretøjets motor må højst kunne drive køretøjet op til en hastighed på 20 km i timen, jf. § 1 i bekendtgørelse om forsøgsordning med motoriseret løbehjul.

Ved selvbalancerende køretøj forstås et elektrisk drevet en-akslet køretøj uden styr, siddeplads og pedaler eller lignende. Køretøjets motor må højst kunne drive køretøjet op til en hastighed på 20 km i

timen, jf. § 1 i bekendtgørelse om forsøgsordning med selvbalancerende køretøjer og motoriseret skateboard.

Ved motoriseret skateboard forstås et elektrisk drevet to-akslet køretøj uden styr, siddeplads og pedaler eller lignende. Køretøjets motor må højst kunne drive køretøjet op til en hastighed på 20 km i timen. Reguleringen af køretøjets hastighed skal være konstrueret på en måde, hvormed køretøjet stopper, hvis påvirkning af den interne eller eksterne betjeningsanordning ophører. jf. § 2 i bekendtgørelse om forsøgsordning med selvbalancerende køretøjer og motoriseret skateboard.

Se nærmere på Færdselsstyrelsens hjemmeside for beskrivelse af krav til et motoriseret løbehjul, selvbalancerende køretøjer og motoriseret skateboard.

Begge bekendtgørelser er bygget således op, at færdselslovens regler, der finder anvendelse for cykel og cyklister, finder anvendelse for kørsel med henholdsvis motoriseret løbehjul, selvbalancerende køretøjer og motoriseret skateboard, jf. § 3 i bekendtgørelse om forsøgsordning med motoriseret løbehjul og § 4 i bekendtgørelse om forsøgsordning med selvbalancerende køretøjer og motoriseret skateboard. Til dette udgangspunkt er fastsat en række undtagelser, jf. bekendtgørelse om forsøgsordning med motoriseret løbehjul §§ 4-14, og § 15, stk. 2, og bekendtgørelse om forsøgsordning med selvbalancerende køretøjer og motoriseret skateboard §§ 5-14, og § 15, stk. 2. Det er Rigsadvokatens opfattelse, at sanktionsniveauet for overtrædelse af disse bestemmelser bør følge sanktionsniveauet for lille knallert, hvor minimumsbøden som udgangspunkt er 1000 kr., færdselslovens § 118 a, stk. 1.

Se Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet Færdsel - Cyklister og forsøgsordning med speed pedelecs, motoriseret løbehjul og selvbalancerende køretøj og motoriseret skateboard (færdselslovens §§ 49-50)) for yderligere omkring forsøgsordning for motoriseret løbehjul og forsøgsordning for selvbalancerende køretøj og motoriseret skateboard, pkt. 4.2.

5. Straf og andre retsfølger

For strafpåstande ved spirituskørsel eller overtrædelse af færdselslovens § 54 på lille knallert henvises til Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om Færdsel – spirituskørsel og afsnittet om Færdsel – Kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer og andre overtrædelser af færdselslovens § 54.

5.1. Strafpåstande ved kørsel uden kørekort (§ 63, stk. 1)

Det følger af færdselslovens § 63, stk. 1, at lille knallert kun må føres af personer, som har erhvervet kørekort til lille knallert, stor knallert, bil eller motorcykel. Kørekort til lille knallert kan udstedes til en person, der er fyldt 15 år, og som har modtaget undervisning i færdselsreglerne og kørsel med lille knallert og bestået en teoretisk og praktisk prøve. Kørekort til lille knallert kan tillige udstedes til en person, der er fyldt 18 år, og som har bestået en teoriprøve, jf. færdselslovens § 63, stk. 2.

Overtrædelse af § 63, stk. 1, straffes efter færdselslovens § 118, stk. 1.

Som udgangspunkt anvendes følgende bødetakster for overtrædelse af § 63, stk. 1, 1. pkt., om kørsel uden kørekort:

Overtrædelse	Sanktionspåstand
1. gang	2.000 kr.

2. gang	4.000 kr.
---------	-----------

Det forudsættes i forarbejderne til lov nr. 479 af 23. maj 2011 ([L 137 af 9. februar 2011, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 14](#)), at der ikke sker nedsættelse af bøden til det halve for personer under 18 år og for personer med særlig lav indkomst.

For så vidt angår øvrige overtrædelser af § 63 bør anklagemyndigheden anvende følgende bødetakster:

Paragraf	Forseelsens art	Bødetakst kr.
63, stk. 1, 2. pkt.	Undladt at medbringe kørekort til lille knallert	1.000
63, stk. 6	Undladt at medbringe præmiekvittering	1.000

5.2. Frakendelse (§ 129)

Reglerne om frakendelse af retten til at føre lille knallert findes i [færdselslovens § 129](#). Retten til at føre lille knallert er hermed undtaget fra de almindelige regler om frakendelse af førerretten. Overtrædelser begået på lille knallert får derfor som udgangspunkt ikke konsekvenser for retten til at føre andre køretøjer (bil, motorcykel, stor knallert mv.), ligesom overtrædelser begået i bil mv. ikke får konsekvenser for retten til at føre lille knallert.

Særligt for så vidt angår frakendelse for spirituskørsel eller overtrædelse af § 54 på lille knallert henvises til Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om [Færdsel – Spirituskørsel](#) og afsnittet om [Færdsel – Kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer og andre overtrædelser af § 54](#).

5.2.1. Betinget frakendelse

Reglerne om betinget frakendelse af retten til føre lille knallert er fastsat i [færdselslovens § 129, stk. 1, nr. 1-6](#). De overtrædelser, der er omfattet af § 129, stk. 1, nr. 1-5, er med visse tilfælde i vidt omfang identiske med de tilfælde, der ved kørsel i andre køretøjer medfører betinget frakendelse, jf. [færdselslovens § 125](#).

I § 129, stk. 1, nr. 6, er der indsat en bestemmelse om, at føreren af en lille knallert, der er konstruktivt ændret med henblik på hastighedsforøgelse, eller som er i en sådan stand, at den kan køre 43 km/t eller derover, skal frakendes retten til at føre lille knallert betinget. Bestemmelsen finder dog kun anvendelse, hvis føreren tillige er ejer (bruger) af knallerten.

Prøvetiden for den betingede frakendelse er tre år, jf. § 129, stk. 2. Begår føreren en ny overtrædelse, som medfører betinget frakendelse i prøvetiden for den betingede frakendelse, skal føreren ubetinget frakendes retten til at føre lille knallert, jf. § 129, stk. 3, nr. 6.

5.2.2. Ubetinget frakendelse

Reglerne om ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert er fastsat i færdselslovens § 129, stk. 3, nr. 1-7. De overtrædelser, der kan medføre en ubetinget frakendelse af førerretten, svarer i vidt omfang til de tilfælde, der ved kørsel i andre køretøjer medfører ubetinget frakendelse, jf. færdselslovens § 126.

Reglerne suppleres af § 129, stk. 5, hvorefter der er en mulighed for under særligt formildende omstændigheder at lade frakendelse ske betinget i tilfælde, hvor frakendelse efter stk. 3 ellers skulle ske ubetinget.

5.2.3. Frakendelsestiden

Det følger af § 129, stk. 3, at frakendelsestiden fastsættes for et tidsrum af mellem 2 år og 10 år. I førstegangstilfælde bør frakendelsestiden altid være 2 år. Såfremt der foreligger flere forhold til samtidig pådømmelse, som hver især medfører en ubetinget frakendelse, forudsættes det, at domstolene fastsætter frakendelsestiden ud fra en konkret vurdering. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 479 af 23. maj 2011 (L 137 af 9. februar 2011, de specielle bemærkninger til bestemmelsen).

Frakendelsesperioden kan i gentagelsestilfælde forlænges med yderligere mindst 2 år, dog ikke udover 10 år regnet fra den seneste dom.

En ubetinget frakendelse har gentagelsesvirkning i 2 år efter udløbet af frakendelsestiden, jf. § 129, stk. 3, nr. 7. Reglen indebærer, at et nyt forhold, der normalt ville give en betinget frakendelse efter stk. 1, udløser en ubetinget frakendelse på mindst 2 år, hvis forholdet er begået i frakendelsestiden eller inden 2 år efter frakendelsestidens udløb.

Bestemmelsen i færdselslovens § 129, stk. 6 om begyndelsestidspunktet for en førerretsfrakendelse til lille knallert, er ændret ved lov nr. 660 af 8. juni 2016 (Nedsættelse af aldersgrænsen for kørekort til lille knallert). Før lovændringen fastsatte bestemmelsen begyndelsestidspunktet for førerretsfrakendelse til en førers fyldte 16. år. Ved ændringen fastsattes begyndelsestidspunktet til en førers fyldte 15. år. Det må dog efter Rigsadvokatens opfattelse bero på en fejl baseret på en forudsætning om en kriminell lavalder på 14 år. Bestemmelsen har således efter Rigsadvokatens opfattelse ikke længere praktisk betydning henset til, at aldersgrænsen for at erhverve knallertkørekort og den kriminelle lavalder nu begge er 15 år.

5.3. Udskydelse/frakendelse af retten til at erhverve førerret (§ 129, stk. 4)

5.3.1. Udskydelse (§ 129, stk. 4, 1. pkt.)

Hvis føreren er under 18 år på det tidspunkt, hvor vedkommende begår et forhold, der medfører ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert, udskydes retten til at erhverve kørekort med et alderskrav på 18 år (dvs. kørekort til motorcykel, stor knallert, lastbil, bus mv.) med 6 måneder, jf. § 129, stk. 4, 1. pkt.

Udskydelse af retten til at erhverve førerret indebærer således, at den pågældende ikke kan erhverve kørekort med et alderskrav på 18 år før det fyldte 18 år og 6 måneder.

I medfør af forsøgsordning med udstedelse af kørekort til 17-årige (Bekendtgørelse nr. 1594 af 15. december 2016) gælder der et alderskrav på 17 år for kørekort til almindelig bil (og visse andre køretøjer). I bekendtgørelsens § 15, stk. 4, fremgår det, at hvis en knallertfører, der ubetinget frakendes

retten til at føre lille knallert efter færdselslovens § 129, stk. 3, er under 17 år på gerningstidspunktet, udskydes det tidspunkt, hvor den pågældende kan erhverve førerret efter samme bekendtgørelse i 6 måneder, altså til 17 år og 6 måneder.

Hvis den pågældende i frakendelsestiden begår et nyt forhold, der medfører frakendelse af retten til at føre lille knallert, kan der ske yderligere udskydelse af retten til at erhverve førerret, jf. § 129, stk. 7. Den samlede udskydelse kan dog ikke overstige 2 år, uanset antallet af afgørelser om ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert. Herefter vil nye forhold begået i frakendelsestiden for lille knallert alene udløse en ny frakendelse af retten til at føre lille knallert.

Fastsættelse af udskydelsen skal ske samtidig med afgørelsen om ubetinget frakendelse.

Hvis føreren var under 18 år på forseelsestidspunktet, men fyldt 18 år på afgørelsestidspunktet, og ikke har erhvervet førerret, er det Rigsadvokatens opfattelse, at der i førstegangstilfælde kun kan ske udskydelse af retten til at erhverve førerret til det fyldte 18 år og 6 måneder. Hvis personen er fyldt 18 år og 6 måneder på afgørelsestidspunktet, kan der ikke fastsættes nogen udskydelse af retten til at erhverve førerret. Det samme må efter Rigsadvokatens opfattelse gælde for de 17-årige og retten til at erhverve førerret til almindelig bil efter forsøgsordningen nævnt ovenfor, sådan at der kun kan ske udskydelse frem til det fyldte 17 år og 6 måneder.

5.3.2. Frakendelse (§ 129, stk. 4, 2. pkt.)

I de tilfælde hvor føreren var under 18 år på forseelsestidspunktet, men hvor sagen først afgøres, efter føreren er fyldt 18 år og allerede har erhvervet førerret, *skal* der i stedet for udskydelse ske ubetinget frakendelse af førerretten i 6 måneder regnet fra den endelige afgørelse om ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert, jf. § 129, stk. 4, 2. pkt. Frakendelsen kan således fastsættes for et tidsrum, der går udover det fyldte 18 år og 6 måneder.

I de tilfælde hvor føreren var under 17 år på forseelsestidspunktet, men hvor sagen først afgøres efter føreren er fyldt 17 år og allerede har erhvervet førerret efter forsøgsordningen med udstedelse af kørekort til 17 årige, *skal* der i stedet for udskydelse ske ubetinget frakendelse af førerretten i 6 måneder regnet fra den endelige afgørelse om ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert, jf. bekendtgørelse om forsøgsordning med udstedelse af kørekort til 17-årige, § 15, stk. 4, 2. pkt. Frakendelsen kan således fastsættes for et tidsrum, der går ud over det fyldte 17 år og 6 måneder.

Hvis den pågældende i frakendelsestiden begår et nyt forhold, der medfører frakendelse af retten til at føre lille knallert, kan der ske yderligere frakendelse af førerretten, jf. § 129, stk. 7. Den samlede frakendelse kan dog ikke overstige 2 år, uanset antallet af afgørelser om ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert.

Det følger af § 129, stk. 4, 4. pkt., at frakendelse af førerretten under særlige omstændigheder kan undlades. Det fremgår af bemærkningerne til lov nr. 479 af 23. august 2011 (L 137 af 9. februar 2011, de almindelige bemærkninger pkt. 4.1.3.2.), at der her tænkes på den situation, hvor forholdet er begået lang tid, før føreren fyldte 18 år, og hvor der som følge af sagsbehandlingstiden først træffes endelig afgørelse i sagen lang tid efter, at føreren er fyldt 18 år, uden at dette med rimelighed kan bebrejdes føreren. Tilsvarende mulighed for at undlade at frakende førerretten for 17-årige fremgår af § 15, stk. 4, sidste pkt. i bekendtgørelse om forsøgsordning med udstedelse af kørekort til 17-årige.

5.4. Konfiskation (§ 133 a, stk. 7-14)

Se i Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Færdsel – Konfiskation (færdselslovens § 133 a).

5.5. Udenretlig vedtagelse af frakendelse af retten til at føre lille knallert

Se i Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om [Færdsel – Frakendelse af førerretten \(færdselslovens §§ 125-133\)](#).

6. Efter dom

6.1. Anke af dom om frakendelse

Se i Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om [Færdsel – Frakendelse af førerretten \(færdselslovens §§ 125-133\)](#).

6.2. Generhvervelse af retten til at føre lille knallert inden frakendelsestidens udløb (§ 132 c)

Det følger af § 132 c, at hvis en person er frakendt retten til at føre lille knallert, inden vedkommende fyldte 15 år, og frakendelsestiden først udløber efter det fyldte 18. år, kan spørgsmålet om generhvervelse af førerretten inden frakendelsestidens udløb tidligst indbringes for domstolene, når vedkommende er fyldt 18 år.

I praksis vil bestemmelsen have meget begrænset anvendelse, da en frakendelse inden det fyldte 15. år, alene vil kunne have fundet sted i den periode den kriminelle lavalder var 14 år (fra 1. juli 2010 til 1. marts 2012). Derudover er frakendelsestiden i et førstegangstilfælde altid 2 år, hvorfor en udstrækning til efter det fyldte 18. år vil kræve, at pågældende er blevet frakendt retten til at føre lille knallert i gentagelsestilfælde, eller hvor der har været flere forhold til samtidig pådømmelse, der hver for sig medførte ubetinget frakendelse.

Bestemmelsen supplerer færdselslovens § 132, hvorefter førerretten ikke kan gengives, før der er forløbet mindst 3 år. I lighed med hvad der følger af denne bestemmelse, kan førerretten kun gengives, når ganske særlige omstændigheder gør sig gældende.

7. Love og forarbejder

Seneste lovbekendtgørelse

Færdselsloven

- Lovbekendtgørelse nr. 1324 af 21. november 2018

Relevante ændringslove og forarbejder

- Lov nr. 479 af 23. maj 2011 om ændring af færdselsloven og lov om ungdomsskoler (Knallertkørekort og sanktioner ved ulovlig kørsel på knallert mv.) ([L 137 af 9. februar 2011](#))
- Lov nr. 565 af 18. juni 2012 (Aldersgrænsen for førere af lille knallert) ([L 117 af 28. marts 2012](#))
- Lov nr. 660 af 8. juni 2016 (Nedsættelse af aldersgrænsen for kørekort til lille knallert) ([L 161 af 30. marts 2016](#))

Bekendtgørelser

- Bekendtgørelse nr. 878 af 25. juli 2018 om forsøgsordning for speed pedelecs
- Bekendtgørelse nr. 1035 af 19. juli 2018 om ændring af bekendtgørelse om forsøgsordning for speed pedelecs
- Bekendtgørelse nr. 40 af 14. januar 2019 om forsøgsordning for små motoriserede løbehjul med senere ændringer
- Bekendtgørelse nr. 41 af 14. januar 2019 om forsøgsordning for selvbalancerende køretøj og motoriseret skateboard med senere ændringer